

TOMÁŠ HOLUB
BISKUP PLZEŇSKÝ

V Plzni dne 9. prosince 2019

Vážení a milí zastupitelé,

Je mi opět po roce ctí předstoupit před Vás zde na předvánočním zasedání. Vaše pozvání pokaždé chápu jako velký a pro mne osobně nesmírně cenný signál, že u nás v Plzni je živá snaha vytvářet skutečně občanskou společnost, jež otevírá možnost, aby zazněly různé hlasy, kterým jsme připraveni vzájemně naslouchat. Jsem přesvědčen, že takovýto přístup umožňuje, abychom se my všichni následně dívali na radosti i starosti našeho života zde v Plzni komplexněji, tedy nejen pohledem svým, ale i očima druhých, kteří mnohé možná vnímají z jiného úhlu, a proto pravděpodobně i o hodně jinak.

Ve svém letošním příspěvku bych Vám chtěl nabídnout zamyšlení nad poslední a nejvyšší z triády hodnot, které jsou někdy v historii evropského myšlení nazývány hodnotami božskými a znázorňovány po celá staletí symboly kříže, kotvy a srdce.

Jedná se, jak všichni víme, o víru, naději a lásku. Ve svém zamyšlení před dvěma lety jsem se s Vámi a Vašimi předchůdci zastavil u víry jako schopnosti důvěřovat druhému se zodpovědností a vzít vážně to, co říká. Loni jsme měli před očima naději a mluvili spolu o tomto pilíři pozitivna, jež chrání lidské srdce před sebezničující skepsí.

Letos mi dovoluňte, abych společně s Vámi zaměřil pozornost na hodnotu poslední a podle slov antického myslitele a biskupa Pavla z Tarsu tu největší – tedy lásku. Její jméno se my dospělí a rozumní v českém prostředí na veřejnosti mnohdy obáváme vyslovit nahlas, abychom náhodou nebyli podezíráni z naivity či kýčovitosti. Nicméně já bych rád tuto obavu ze sebe setřásl a popřemýšlel o hodnotě, o které Exuperyho Malý princ jasně říká, že ona jediná dává možnost v našem světě vidět správně a ostře. „Správně vidíme jen srdcem,“ říká Malý princ lišce. Nemá však na mysli lásku jen jako pouhou emoci. Láska se jistě emocemi sytí a bez nich by vlastně neexistovala, na druhé straně se ale v žádném případě emocemi nevyčerpává. To, co je totiž obsaženo v jádru lásky, je něčím ještě mnohem hlubším a trvalejším. Je to schopnost našeho srdce přát spontánně druhým dobro, a to přinejmenším stejně nebo dokonce i více nežli ho přejeme sami sobě.

Je samozřejmé, že pro každého z nás je láska mnohem více spojena s úplně jinou oblastí, než jakou je správa věcí veřejných. Mnohdy je v našem životě přímo úzkostlivě vyhrazena pouze těm nejbližším osobním vztahům, ať už partnerským či rodinným. Možná i proto, že asi mnozí máme dosti smutné zkušenosti s příběhy okolo nás, ve kterých se vztahy emoční lásky začaly

nebezpečně blížít nebo přímo proplétat s prací či veřejným sektorem a přinášelo to téměř nevyhnutelně velmi trpké plody a těžké konflikty.

Nemusíte se tedy obávat, že bych Vás chtěl nyní povzbuzovat k zvýšení vztahové emocionality ve Vaší práci pro naše město. Je mi naprosto jasné, že zdravý a střízlivý rozum je ve službě veřejnosti jednou z nejdůležitějších vlastností.

Přesto jsem ale hluboce přesvědčen, že hodnota lásky ke službě společnosti nutně patří. Nejedná se však o lásku extatickou, tedy opojnou či něžnou, jež tvoří vrchol našich osobních životních zkušeností. Při lidském úsilí o prospěch celku nám jde „pouze“ o základní rozměr lásky, a tím je podle jednoho z největších středověkých myslitelů Tomáše z Akvina prostá spravedlnost. Ta tvoří tu základní a zároveň zcela nepostradatelnou dimenzi pro správné vidění srdcem, pro naši ochotu přát dobro druhým. Dominikánský filosof a teolog 13. století říká jednoznačně, že žádná láska, která není zakotvena ve spravedlnosti, v této basální charakteristice nevyšší lidské hodnoty, nemůže být hodnotou skutečnou a pravdivou a nemůže skončit dobře pro toho, kdo miluje ani pro milovaného či milovanou natož pak pro celé jejich okolí.

Jsem přesvědčen, že toto beze zbytku platí právě i ve veřejném životě. Každá náklonnost srdce, která se objeví ve službě věcem veřejným, ať je jakkoliv autentická a dobře míněná, znamená bez zakotvenosti ve spravedlnosti prostě a jednoduše škodlivou protekci. A ta se může týkat nejpestřejšího spektra věcí kolem nás: sportovních disciplín, kulturních preferencí či nejroztodivnějších osobních náklonností a koníčků.

Jen tehdy, jestliže spravedlnost při rozhodování o věcech veřejných dává pevnou půdu pod nohama, pak si může každý, kdo pečuje o věci veřejné, dovolit a dokonce by si měl dovolit projevit své preference a zájmy. Se spravedlností v zádech je moc sympatické, jestliže se zastupitel či úředník přihlásí k tomu, co má rád a co ho baví. Stane se tak inspirativním pro druhé právě tím, že nezůstane jen neslaným nemastným či dokonce bezcitným vykonavatelem předpisů a odhlasovaných rozhodnutí.

A tak bych Vám chtěl při Vašem posledním zasedání tohoto roku z celého svého srdce popřát, abyste se ani v politice nebáli vidět srdcem – tedy správně a ostře, jak říká Malý princ.

Ještě víc bych Vám přál, abyste tuto svoji lásku opravdu vzali z gruntu, tedy od základu, kterým je spravedlnost. Aby na Vás bylo možné vidět, že jste lidé s osobními preferencemi, jež jsou založeny na náklonnostech Vašeho srdce, za které se nestydíte. Aby tak z Vašeho jednání bylo možné číst, že milujete nejen intenzivně, ale také řádně, tedy, že Vaše osobní zaujetí pro Vaše preference je pevně zakotveno ve spravedlnosti vůči všem, za které máte zodpovědnost.

Požehnané prožití vánočních svátků a plnost lásky v roce 2020.

Mons. Tomáš Holub
biskup plzeňský